# מהדורה למורה – וידוי הגדול – דף תרגול (עולים)

דף תרגול על השיר "וידוי הגדול" של אמנון שמוש: הדובר והאם, מבנה השיר, דימוי, מטאפורה, ניגוד ורמז, והנושאים פער בין דורות והחמצה. הציטוטים קצרים מאוד (עד 8 מילים); מומלץ לעבוד עם השיר מן המקראה לצד הדף.

מסלול עולים: גרסת עולים: מילון מילים בראש הדף, הוראות קצרות בעברית פשוטה, מחסן מילים להשלמות. מומלץ לעבוד בזוגות ולאפשר שימוש במילון.

## מפתח תשובות

| # | שאלה | תשובה / כיוון |
|---|---|---|
| 1 | מי מדבר בשיר? | ב – בן שמתוודה על יחסו לאמו |
| 2 | לאיזה כלי נגינה דומה קול האם? | ג – לעוד |
| 3 | מה הפריד בין הדובר לאמו, לפי השיר? | ב – מסך בין קולות עברה לבין רעש הקיבוץ |
| 4 | מה הדובר מרגיש בסוף? | ב – החמצה וגעגוע |
| 5 | האם באה לבקר בכל קיץ. | נכון |
| 6 | הדובר הקשיב בתשומת לב לכל סיפורי אמו בזמן שסיפרה אותם. | לא נכון – הוא היה עסוק בעבודה בקיבוץ, רק הנהן בראשו כאילו הוא שומע. |
| 7 | אחרי מות האם, הדובר מגלה את עולמה בתוך הסיפורים שכתב. | נכון |
| 8 | האם נפטרה ב___. | חורף |
| 9 | סדרו את חלקי השיר מ־1 עד 5. | הסדר הנכון: ג → א → ה → ד → ב |
| 10 | חברו דוגמה לאמצעי. | 1–ד, 2–ה, 3–ב, 4–ג, 5–א |
| 11 | במה האם והבן שונים? מה זה מלמד? | האם מספרת ויש לה זמן, נושאת עולם של מסורת; הבן עסוק בבניית הקיבוץ ואינו מקשיב. הניגוד מבליט פער בין עולם העבר לחברה החדשה, ואת מה שהלך לאיבוד. |

| # | שאלה | תשובה / כיוון |
|---|---|---|
| 12 | כתבו מכתב של הבן לאמא. על מה הוא מצטער? מה הוא רוצה לשמוע? | קריטריונים: פנייה אישית בגוף ראשון; הגילוי (עולמה בסיפוריו); חרטה מפורשת (לא הקשיב); משאלה לשמוע סיפור; דימוי אחד ופרט אחד מן השיר (העוד, הצמידים, הקיץ, הקיבוץ); לשון תקינה. |

## כרטיס יציאה – כיוון

1. הדובר מודה בטעות – שלא הקשיב לאמו – ומביע חרטה. 2. תשובה אישית. 3. למשל: כדאי להקשיב לסיפורים של המבוגרים כל עוד אפשר.

## לוודא

- הציטוטים הקצרים ("קולה מתנגן כעוד", "אזני הייתה סתומה ולבי ער", "הקיבוץ מן הבוץ") – נוסח מדויק מול המקראה.
- סדר העונות בשיר (קיץ שבו לא באה, חורף שבו נפטרה) – לפי האתר; לוודא מול המקראה.
- המשורר נפטר ב־2022 – לכן בדף רק ציטוטים קצרים ופרפרזה.

הדף מתאים לעמוד "וידוי הגדול – דף תרגול" באתר. יצרה: רוית ראש בן ישי

# 🕯️ וידוי הגדול – דף תרגול – דף התלמיד/ה

מסלול: 🌍 עולים

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

## 📖 מילים שכדאי לדעת

| מילה | הסבר בעברית קלה | English |
|---|---|---|
| דובר | הקול שמדבר בשיר | speaker (in a poem) |
| וידוי | דברים שאדם מודה בהם על טעות או חטא | confession |
| דימוי | השוואה עם מילת השוואה: כמו, כ־ | simile |
| מטאפורה | השוואה בלי מילת השוואה | metaphor |
| ניגוד | שני דברים הפוכים זה ליד זה | contrast |
| רמז | מילים שמזכירות טקסט אחר, למשל פסוק מן המקרא | allusion |
| החמצה | הרגשה שפספסנו משהו חשוב ואי אפשר לתקן | missed opportunity / regret |
| פער בין דורות | הבדל גדול בין הורים לילדים בדרך החיים | generation gap |
| עוד | כלי נגינה מיתרי מן המזרח | oud (string instrument) |

## חלק א' – הבנת השיר

סמנו תשובה אחת. כתבו נכון או לא נכון.

🧺 **מחסן מילים:** חורף

**1.** מי מדבר בשיר?

א) האם ב) בן שמתוודה על יחסו לאמו ג) חבר קיבוץ שכן ד) ילד קטן

**2.** לאיזה כלי נגינה דומה קול האם?

א) לכינור ב) לחליל ג) לעוד ד) לתוף

**3.** מה הפריד בין הדובר לאמו, לפי השיר?

(א) ים גדול (ב) מסך בין קולות עברה לבין רעש הקיבוץ (ג) מחלה (ד) שפה זרה בלבד

**4.** מה הדובר מרגיש בסוף?

(א) שמחה (ב) החמצה וגעגוע (ג) כעס על האם (ד) אדישות

**5.** האם באה לבקר בכל קיץ. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

**6.** הדובר הקשיב בתשומת לב לכל סיפורי אמו בזמן שסיפרה אותם. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

**7.** אחרי מות האם, הדובר מגלה את עולמה בתוך הסיפורים שכתב. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

8. האם נפטרה ב_____.

## חלק ב' – מבנה ואמצעים

סדרו לפי מספרים. חברו קו.

9. סדרו את חלקי השיר מ־1 עד 5.

| | **שלב** | **מספר בסדר (1, 2, 3...)** |
|---|---|---|
| א | הבן עסוק בבניית הקיבוץ ורק מהנהן – מסך מפריד ביניהם | |
| ב | המשאלה לשמוע ממנה עוד – והיא איננה | |
| ג | זיכרון הביקורים של האם בכל קיץ – קול, ידיים וצמידים | |
| ד | בקריאת סיפוריו הוא מוצא את עולמה של אמו | |
| ה | הבן מתחיל לכתוב; קיץ אחד האם לא באה, ובחורף נפטרה | |

10. חברו דוגמה לאמצעי.

| **#** | | **האות שלי** | | **התאמה** |
|---|---|---|---|---|
| 1 | "קולה מתנגן כעוד" | ____ | א | משחק מילים וצלילים |
| 2 | מסך בין קולות העבר לבין אוזנו | ____ | ב | רמז לפסוק מן המקרא |
| 3 | "אזני הייתה סתומה ולבי ער" | ____ | ג | חזרה |
| 4 | "בכל קיץ" מול "קיץ אחד לא באה" | ____ | ד | דימוי |
| 5 | "הקיבוץ מן הבוץ" | ____ | ה | מטאפורה |

## חלק ג' – פרשנות וכתיבה

כתבו משפטים מלאים.

11. במה האם והבן שונים? מה זה מלמד?

12. כתבו מכתב של הבן לאמא. על מה הוא מצטער? מה הוא רוצה לשמוע?

## כרטיס יציאה

**1.** למה לדעתכם השיר נקרא "וידוי"?

**2.** על מה הייתם רוצים לשאול אדם מבוגר במשפחה שלכם?

**3.** היום הבנתי ש...